

RODIČOVSKÁ JINAK: JAK LÉPE VYUŽÍT ČAS PRO PÉČI I PROFESI?

*Marie Oujezdská
Rodinný svaz ČR*

Cílem mého vystoupení není předložit hotové řešení

ale snaha přispět do diskuse o podobě
rodičovského příspěvku a délky rodičovské
dovolené, která bude

1. odpovídat rodičovským preferencím
 - ve volby délky rodičovské dovolené
 - výše vyrovnání ušlé mzdy,
2. a nepřímo „potěší“ trh práce.

*Je opravdu jádro
problému?*

O čem se u nás často hovoří

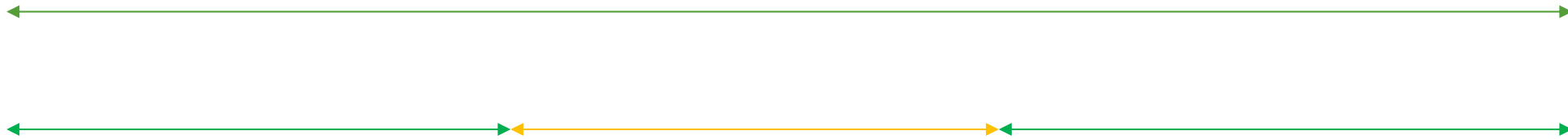
Máme (v porovnání se zahraničím) příliš dlouhou rodičovskou dovolenou, která neumožňuje využít kvalifikace pečujícího rodiče a působí negativně na trh práce.

Rodiče dětí mladších dvou let jsou omezováni (v čerpání rodičovského příspěvku a ve svém zapojení na trhu práce) sledováním docházky dítěte do kolektivního zařízení.

Zkušenosti ze Skandinávie, Islandu a Německa

- Ve všech těchto zemích je naprosto zřejmé, že **rodičovský příspěvek je koncipován jako náhrada ušlé mzdy** za pracovní dobu, místo které je vykonávána péče.
- Relativně kratší doba pro pobírání příspěvku v porovnání s ČR, je **kompensována jak výší příspěvku**, tak velkou flexibilitou v **rozložení této doby** v závislosti na práci na **zkrácený úvazek po dobu rodičovské dovolené**.
- Výše příspěvku závisí na **předchozí výši mzdy**.
- **Délka rodičovské dovolené, tedy doba pro osobní volbu čerpání příspěvku**, je rozmanitá, ale nikde není kratší než dva roky. Naopak. Například ve Švédsku lze rodičovský příspěvek pobírat do 12 let věku dítěte.
- Díky, pro nás, **nepředstavitelně vysokým částkám náhrady ušlé mzdy**, **nedochází ke snížení životní úrovně rodiny a je možná účast otců**.
- Doba pobírání příspěvku je sice podstatně kratší než v ČR, ale ne nutně délka rodičovské dovolené a tím i **délka rodičovské péče**. Je to možné díky flexibilitě, která umožňuje vybírat příspěvek.

Rodičovská dovolená – ve většině zemí totožná s dobou, po kterou je možno čerpat rodičovský příspěvek

Střídání pobírání příspěvku a výkonu profese u obou rodičů – délka intervalů (měsíc, den, půlden) a četnost jejich střídání jsou v každé zemi jinak upravené

země	délka pobírání příspěvku	výše	Nepřenosit elná část	délka rodičovské dovolené	flexibilita
Island	12 měsíců	80% příjmu do 4000EUR, při dobrém příjmu obdrží rodiče 30-45000EUR (1102500Kč)	5 měsíců na rodiče	do dvou let věku dítěte	Možno flexibilně kombinovat pobírání RD a výdělečnou činnost nebo společně pobírat RD
Norsko	49/59 týdnů	100%/80% příjmu, rodiče obdrží 50-70000EUR (1715000EUR)	15 týdnů	do tří let věku dítěte	Možno flexibilně kombinovat pobírání RD a výdělečnou činnost nebo společně pobírat RD
Švédsko	480 dnů	80% 390 dnů, 90 dnů fixní částku	90 dnů	do 12 let věku dítěte	naplno do 18 měsíců věku dítěte, nebo možno čerpat dny, půldny a části do 12 let věku (absolutní výjimka)
Finsko	320 dnů	70-90%, garantovaný nejnižší příjem	63 dny	do dvou let věku dítěte	Možno čerpat jako plné, částečné nebo poloviční úvazky i společně
Německo	12-14 měsíců, při poloviční částce 28 měsíců do tří let věku	65-67 % podle výše příjmu, u nejnižších příjmů i 100%	2 měsíce	do osmi let věku dítěte, ale nad tři roky věku je čerpání bez	Během pobírání je možno pracovat maximálně 32 hodin

Závěr

Žádoucího efektu se nemusí dosahovat krácením délky rodičovské dovolené, ale efektivnější kombinací zkrácených úvazků a variabilního využívání náhrady ušlé mzdy. Tím se umožní vytvořit více nabídek, jak propojit placenou a neplacenou práci a zabránit nežádoucímu propadu životní úrovně.

Výsledkem bude **systemové řešení** vyjadřující uznání rodinné vzdělávací a výchovné práce rodičů jako společensky potřebné činnosti.

Návrhy pro rodinnou politiku

- Rodičovský příspěvek opět koncipovat jako **náhradu ušlé mzdy** (2008), což se projeví i v jeho navýšení. Tím se umožní širší zapojení otců i rozsah rodinné péče podle osobní volby.
- Místo zápočtu pobytu dítěte v kolektivním zařízení využít **limit pro výši úvazku** pečujícího rodiče po celou dobu pobírání rodičovského příspěvku.
- Podpořit **částečné úvazky** zvýšením slevy pro zaměstnavatele.
- Znovu otevřít debatu o možnosti **kombinace čerpání rodičovské dovolené a pracovního poměru** v Zákoníku práce.
- Diskutovat varianty **čerpání rodičovské dovolené do minimálně osmi let věku** (požadavek směrnice EP WLB) v délce určitého, optimálně stávajícího, počtu měsíců a s kompenzací ušlé mzdy.